

Idegen nyelvű Petőfi-kötetek és versek Kiskőrösön

A gyűjteményről

Petőfi Sándor szülővárosának közkönyvtárában kiemelt fontosságú feladat a költő munkáinak gyűjtése, ideértve az idegen nyelvű Petőfi-köteteket is. Mára a könyvtár jelentős, közel 180 darabból álló idegen nyelvű Petőfi-gyűjteménnyel rendelkezik. A kötetek egy része helyben használható formában áll a könyvtárlátogatók rendelkezésére. A gyűjtemény néhány darabja a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum tárlóiban tekinthető meg, letéti állományként a múzeum látogatóinak örömére.

A gyűjtemény gyarapítása gyakran ütközik nehézségekbe, hiszen nincs módunk köteles példányként kapni az újonnan megjelenő kötetekből. *(A különgyűjtemény gyarapításához ezért örömmel fogadunk el segítséget. A gyűjtőkörbe illő, de hiányzó köteteket ajándékként köszönettel vesszük.)*

A különgyűjtemény gyűjtőkörébe tartoznak az idegen nyelvű önálló Petőfi-kötetek, az idegen nyelvű antológiák, amelyek tartalmazzak Petőfi-verseket is. Gyűjtjük az idegen nyelvű ismeretközlő és tudományos műveket, amelyek Petőfi Sándor életét, munkáit dolgozzák fel, vagy bővebben érintik azt.

Világnyelvek

Német

A különgyűjtemény német nyelvű kötetekben a leggazdagabb, összesen 34 német nyelvű Petőfi-kötettel rendelkezünk. Legkorábbi közülük az 1864-ben megjelent, Theodor Opitz által fordított *Lyrische Gedichte* című munka, amelynek csak első kötetével rendelkezünk. Viszont a mű 1867-es 2. kiadásának mindkét köteté gyűjteményünk része. Még korábban, 1854-ben jelent meg az *Album Hundert Ungarischer Dichter (Száz magyar költő albuma)* című antológia első kiadása Kertbeny Károly gondozásában, amelyben 37 Petőfi-vers is megtalálható, több fordító közreműködésével. A kötetnek az 1850-es és 1860-as években több kiadása is megjelent. A könyvtár birtokában egy csonka példány van, így pontos kiadási adatokkal nem rendelkezünk.

Francia

Tizenhét francia nyelvű kötet található a gyűjteményben. Önálló kötettel is rendelkezünk; a Paul Chaulot és mások által fordított *Poemes* című kötettel, amelyet a Corvina Kiadó adott ki 1971-ben. Van *János vitézünk* is, 1937-ből: *Jean le Preux*. Paris, Ed. de la Sphere, 1937.

Több ismeretközlő kötet is része a gyűjteménynek: A legkorábbi az 1872-ben Párizsban megjelent, *La Hongrie son histoire sa langue et sa littérature* című munka, amelynek szerzői Ujfalvy Károly Jenő és Hyppolite Desbordes-Valmore. A XX. században jelent meg két birtokunkban levő kötet: Klaniczay Tibor, Szabolcsi Miklós és Szauder József által jegyzett *Kis magyar irodalomtörténet* az egyik, amelyet a Corvina jelentetett meg franciául 1962-ben, *Histoire abrégée de la littérature hongroise* címmel. A másik fontos munka a Petőfi születésének 150. évfordulójára, 1973-ban, a Corvina Kiadó által megjelentetett, Köpeczi Béla által jegyzett *Lázadó vagy forradalmár* című kötet, amely francián kívül németül és angolul is a birtokunkban van. (*Révolté ou révolutionnaire*, Corvina, 1973).

Számos, Petőfi-költeményt is tartalmazó francia nyelvű antológiánk közül az 1873-ban Párizsban megjelent *Poésies magyares*, Ujfalvy Károly Jenő és Hyppolite Desbordes-Valmore fordításait tartalmazó kötet a legkorábbi.

Orosz

Orosz nyelvűekből 13 címmel rendelkezik a könyvtár. A legtöbb orosz kötetünket 1945 után adták ki. Több példányunk van az 1952–1953-ban megjelent, négykötetes Petőfi válogatott művekből, de a költő születésének 150. évfordulója alkalmából, 1973-ban három kötetben megjelent válogatással is rendelkezünk. Két orosz nyelvű antológiánk van, amelyek Petőfi-verseket is tartalmaznak. Az *Antológiá vengerskoj poezii* című, 1952-ben kiadott kötetben 55 Petőfi-vers olvasható orosz nyelven, közülük 15-öt az irodalmi Nobel-díjas Boris Paszternak fordított. (Akinék a lánya, Lydia Pasternak Slater egy későbbi, angol nyelvű antológiában az *Itt van az ősz, itt van újra...* című vers fordítójaként szerepel.) A Nikolaj Zabolockij által gondozott, 1971-ben megjelent *Tri listnik* című kötetben kilenc Petőfi-vers található.

Angol

Gazdag a különgyűjtemény angol könyvekben is, 13 angol nyelvű kötet van a könyvtár birtokában. Közülük kettő még a XIX. században jelent meg. Az 1887-es kiadású, William N. Loew által válogatott és fordított *Magyar songs* című antológia a legkorábbi. Önálló, Petőfi összes verseit vagy válogatott műveit tartalmazó angol nyelvű kötetünk nincs, van viszont angol nyelvű *János vitézünk*, John Ridland fordításában. A könyv 1999-ben jelent meg, *John the Valiant* címmel.

Az 1908-as kiadású, szintén William N. Loew által jegyzett *Magyar poetry* című gyűjtemény 66 Petőfi-verset tartalmaz, valamint egy Petőfinek tulajdonított népdalt is. A kötet 132. oldalán, a *Poems of Life, Fancy and Sentiment* című fejezetben olvasható a *My wife is dead*¹ című vers, Alexander Petőfi szerzőséggel. A vers ténylegesen egy népdal, Erdélyi József *Népdalok és mondák* 2. (1847) kötetében adta közre, *Megholt feleségem*² címmel. A kötetet feldolgozta Demeter Tibor is, a *Bibliographia Hungarica, Magyar szépirodalom idegen nyelven* című bibliográfiájában, ahol helyesen, népköltésként szerepel a vers³. Ugyanakkor a kötet 286. oldalán, a népdalok között szerepel a *Rózsabokor a domboldalon...* című Petőfi-vers *A Rosebush on the hillside grows* címmel. (A mű korábbi, 1899-es kiadásában is a népdalok között található a vers, ugyanúgy szerzőség nélkül.)

További nyelvek

A világnyelveken kívül 17 további nyelven kiadott Petőfi-kötet is része a könyvtár gyűjteményének, nyelvenként néhány, legfeljebb öt kötettel: arab, baskír, bolgár, cseh, dán, eszperantó, horvát, kínai, lengyel, olasz, örmény, perzsa, román, ruszin, spanyol, szlovák, szlovén.

Többnyelvű kötetek

Különgyűjteményünk birtokol két többnyelvű Petőfi-kötetet is, amelyek a költő születésének 150. évfordulójának tiszteletére jelentek meg. Az egyik a *Petőfi a Dunatájon* című, amelyben a magyar mellett német, szerbhorvát, szlovák és eszperantó nyelveken olvashatunk Petőfi-verseket. A másik a *Votum Petőfianum* című díszkiadású minikönyv, amelyben a *Szabadság, szerelem* című vers olvasható 48 nyelven, éspedig angol, arab, azeri, baskír, belorusz, bolgár, cseh, dán, eszperantó, észt, finn, francia, grúz, héber, holland, izlandi, kazah, kínai, kirgiz, koreai, latin, lengyel, lett, macedón, magyar, mari (réti), mari (hegyi), mongol, német, norvég, ógörög, olasz, orosz, örmény, perzsa, portugál, provanszál, román, spanyol, svéd, szerbhorvát, szlovák, tádzsik, török, türkmén, újjörög, ukrán és vietnami nyelven.

Petőfi a világirodalomban

A gyűjteménybe válogattunk olyan magyar nyelvű munkákat is, amelyek Petőfi világirodalmi megjelenéseit dolgozzák fel. A legkorábbi ezek közül Lenkei Henrik *Petőfi a világirodalomban* című, 1911-ben, a *Petőfi Könyvtár* sorozatban megjelent kötete.

Kiemelkedően fontos számunkra itt, Kiskőrösön az a könyv, amelynek előzményei a városhoz kötődnek: 1993. március 15-én a kiskőrösi székhelyű Petőfi Sándor Társaság volt az egyik rendezője a *Petőfi a világ népei körében* című nemzetközi szimpóziumnak. A szimpózium előadásainak egy része megjelent 2000-ben a *Kisebbségkutatás könyvek* sorozatban, *Petőfi a szomszéd és rokon népek nyelvén* címmel.

A hozzáférés módja

A különgyűjtemény kötetei kizárólag helyben használhatók, sőt a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeumban található kötetek csak a zárt kiállítási tárlókban tekinthetők meg.

Könyvtárközi kölcsönzés kereteiben, szkennelve vagy fénymásolatban, meghatározott díjazás ellenében szolgáltatjuk a kötetek részleteit az érdeklődők számára.

Keresési lehetőségek

A különgyűjtemény kötetei kereshetők a könyvtár weboldalán, a <http://www.psvkkiskoros.hu> Katalógus menüpontjában. Természetesen kereshetünk szerzőre,

kötetcímre, fordítóra, kiadási helyre, kiadóra, a kiadás idejére és nyelvére. A gyűjteményes kötetek analitikus feltárásának köszönhetően kereshetünk az egyes Petőfi-versek magyar címeire is.

A versek magyar nyelvű címeinek azonosításában sokat segített Demeter Tibor *Bibliographia Hungarica*⁴, *Magyar szépirodalom idegen nyelven* című kéziratos bibliográfiája alapján készült adatbázis, amely az Országos Széchényi Könyvtár honlapján érhető el. Munkám során naponta használtam a Kerényi Ferenc által gondozott, 2001-ben az Osiris Kiadónál megjelent *Petőfi Sándor összes versei* című kiadványt is.

A világnyelvek tekintetében a feltárás során a Magyar Elektronikus Könyvtár gyűjteményét is áttekintettem, amennyiben volt találat, azt is rögzítettem a katalógusban⁵. Ilyen esetben egy kattintással elérhető a vers vagy a kötet teljes szövege is⁶.

Dedikált kötetek

A különgyűjtemény kötetei között megtalálható néhány dedikált példány is:

1. Hungarian anthology: a collection of poems. Second Edition Revised and Enlarged. Translated by Joseph Grosz and W. Arthur Boggs. [Toronto]: [Pan- nonia Books], [1966]. 315 p.
Dedikáció: *to my dear friend Milton Smith New York 1968 Joseph Grosz [kedves barátomnak Milton Smithnek New York 1968 Joseph Grosz]*
2. Lossau, Norbert: Die deutschen Petőfi-Übersetzungen: ungarische Realien- bezeichnungen im sprachlich-kulturellen Vergleich. [Frankfurt a. M. etc.]: Lang, cop. 1993. 390 p. (Opuscula Fenno-Ugrica Gottingensia)
Dedikáció: *Kiskőrös, 1993. 03. 12. A kiskőrösi városi Petőfi Sándor könyv- tárnak szívelyes üdvözlettel átadom, a szerző Norbert Lossau*
3. Magyar poetry: Selections from Hungarian poets. Translated by William N. Loew. New York: Amerikai Magyar Népszava, 19[0]8. 510 p.
Dedikáció: *Igen tisztelt honfitársamnak, Szávay Gyula úrnak emlékül ame- rikai útjára. A fordító: Löw N. Vilmos h. ügyvéd, közjegyző. N. Y. nov. 16. 1899.*
4. Petőfi Sándor: Apostol. V slovenščino preved. Jože Hradil. Murska Sobota: Pomurska založba, 1973. 145 p.
Dedikáció: *Jože Hradil Petőfi Sándor Városi Könyvtárnak: barátsággal M. Sobota [Muraszombat], 23. VI. 1989*
5. Ruspanti, Roberto: Sicilia e Ungheria un amore corrisposto: Echi letterari della presenza magiara in Sicilia nell'ottocento. Messina: Samperi, 1991. 216 p.
[Petőfi Sándor versei a szerző, Salvatore Quasimodo és Giuseppe Cassone fordításában.]
Dedikáció: *Alla Biblioteca di Kiskőrös e alla sua gentile direttrice con viva simpatia Roberto Ruspanti Kiskőrös, 1992. /IV/ 6 [A Kiskőrösi könyvtárnak és kedves igazgatójának nagyon sok szeretettel, Roberto Ruspanti Kiskőrös, 1992. /IV/ 6.]*

JEGYZETEK

- 1 <http://mek.niif.hu/03900/03966/html/poetry2.htm#bm132> (letöltve: 2011. 11. 29.)
- 2 http://hu.wikisource.org/wiki/Megholt_feles%C3%A9gem (letöltve: 2011. 11. 29.)
- 3 http://demeter.oszk.hu/d.php?anywhere=&nyelv=angol&szerzo=&magyar_cim=megholt+feles%C3%A9gem&idegen_cim=&fordito=&megjelenes=&megjegyzes=&a=ds (letöltve: 2012. 01. 20.)
- 4 <http://demeter.oszk.hu/d.php?a=ix> (letöltve: 2012. 01. 10.)
- 5 <http://katalogus.psvkkiskoros.hu:8080/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b100398> (letöltve: 2012. 01. 10.)
- 6 <http://mek.oszk.hu/08800/08801/pdf/petofi1.pdf> (letöltve: 2012. 01. 10.)

Turán Istvánné

**KÉPZÉSEK KÖNYVTÁROSOKNAK
ÉS FELHASZNÁLÓKNAK**
<http://konyvtaroskepzes.hu/>

A Könyvtári Intézet által fenntartott **<http://konyvtaroskepzes.hu>** cím alatt található **Moodle távoktatási keretrendszer** elsődleges célja, hogy támogatást nyújtson az OKJ-s segédkönyvtáros képzés képzőhelyeinek, az ECDL 4 moduljához kapcsolódó, saját fejlesztésű távoktatási tananyag kiajánlásával.

A rendszer **alkalmas** többek között **számítógépes oktatótermi foglalkozások támogatására, hagyományos tanórák tananyagainak** (letölthető prezentációk, dokumentumok) **internetes támogatására és távoktatásban zajló kurzusok vezetésére.**

Azok az intézmények, amelyek szeretnék igénybe venni a távoktatási felületet, jogosultságot igényelhetnek, kialakíthatják a saját távoktatási környezetüket, tananyagokat fejleszthetnek, valamint képzéseket indíthatnak.

A felület igénybevételeivel, használatával kapcsolatban érdeklődni a Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési osztályán lehet a következő elérhetőségek valamelyikén:

Payer Barbara: +36 1 224 3818, bara@oszk.hu